

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto . . . . . gld. 6.—
za polu leta . . . . . 3.—
za četrt leta 1.50

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inšerate prejema upravištvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštine.

Iz deželnih zborov.

Isterski deželni zbor.

X. seja dne 17. dec. 1887.

(Konec.)

Poročevalec čita še ostale rubrike in konečno predlog šolskega odbora „Šolski proračun za leto 1888. se sprejme z dohodkom 34.638 gl. in s 144.111 gl., katere ima dodati deželna zaklada“.

Pri razpravi o tem predlogu prvi spregovori zast. dr. Costantini ter primerja v dolgem govoru isterske šolske razmere z goriškimi in predlaga konečno, naj deželni odbor prouči stvar in naj poroča o tem v prihodnjem zasedanju.

Predlog poročevalcev kakor tudi dr. Costantinijev sprejme večina.

Na to poročilo zast. dr. Costantini o promeni §. 78. občinskega reda za Istro (postava 9. decembra 1869.) Po tej promeni morajo doklade preko 25% na izredne davke itd. imeti potrjeno deželnega odbora. Ako pa te doklade narastejo preko 50%, potem jih more deželni odbor potrditi samo sporazumno z deželnim namestništvom. Nadalje poroča tudi o promeni čl. III. pokr. zakona 29. novb. 1881 gledé pristojbine za razprodavanje na drobno alkoholnih pijač in piva. Po tej promeni je treba odobrenja deželnega odbora za pristojbine preko 2 gl. 50 kr. za hktl. alkoholnih pijač I. vrste; preko 1 gl. 67 kr. za hektol. alkoh. pijač II. vrste in preko 55 kr. za vsak hektol. piva. Ako pa so pristojbine večje od 5 gl. 01 kr. za hektol. alkoh. pijač. I. vrste, 3 gl. 34 kr. za hektol. II. vrste in 1 gl. 10 kr. za hektol. piva, tedaj jih more deželni odbor odobriti samo sporazumno z namestništvom. Obe promeni sprejme zbor brez razprave.

Poročevalec dr. Fragicom predlaga na to v imenu političnega odbora te-le točke, o katerih naj zbor potrebno zaključí:

1.) Pravosodni minister nikakor ni pooblaščen izdajati naredb gledé jezika, v katerem se imajo vršiti zemljiščne vknjižbe; in 2.) da se želi, naj pravosodni ministerstvo prekličé svojo naredbo, po kateri bi se morale vršiti vknjižbe tudi v neitalijanskih jezikih. — Podpira svoj predlog posebno s tem, da so slovanski jeziki mnogoštevilni in „nedovršeni“, tedaj bi trpele po tej naredbi stranke škodo.

Predsednik odpré razpravo o tem predmetu in prvi spregovori zast. dr. Volar

larič v hrvatskem jeziku. Karakteristično je, da se je večina občinstva takoj pri prvih besedah s hrupom iz dvorane udaljila, ali predsednik ga vender ni opominal.

Govor Volariev slove blizo takole: Nisam jurista, ali se čudim juristom, koji drže, da nespada u djelokrug ministra pravosudja izdati naredbe, kojimi provadja postojeće državne ustavne zakone. Članak 19. državnoga ustavnoga zakona od 21. decembra 1867., pa makar ga i nazivao naš slavni zemaljski odbor: „Il famoso articolo 19“, daje pravo svakoj narodnosti služiti se svojim jezikom u uredu, školi i javnom životu, te nije nego naravska posljedica iste ustanove, kada ministar pravosudja određuje, da upis u gruntovne knjige ima da sledi na zahtjev stranke u jednom ili drugom jeziku zemlje.

O sličnom predmetu, naime glede češkoga jezika u sušbenih parnicah bilo je govora na dugo i široko prošloga proljeća u zastupničkih kućah i ove nazore izticala je odrešito i očito naša središnja vlada u Beču i njezini pojedini ministri. Pokrajina, u kojih razne narodnosti zajedno žive, ne da se drugčije upravljati nego na podlogi ravnopravnosti, jer u protivnom slučaju s nemira i s nesloge moraju da se ciepuju i u vjekovitoj borbi žive. Ja znam, da se to čudno svidja gospodi, u čijih rukuh jest od više vremena udes ove naše pokrajine, dieliti taj upliv drugimi, ali pitam ja vas, je li to čovječiji, je li to pošteno, kratiti drugim ono, što ih po naravi, po pravici i po zakonu ide. I ja se ufam s jednim našim ministrom, da kako kadgod sunce na jednom probije oblake, da će i u našoj pokrajini sunce istine već jednom napuniti i ogrijati srea svih, a da će se, kao što se i moraju, sporazumiti razne narodnosti. Samo neka budu u nas plemenitije duše napunjene čuvstvom pravoga čovjekoljublja i samo da drže na pameti pravo kršćansko načelo: „Što nebi rad, da tebi tko učini i ti drugom u neučini“.

Naš premilostivi vladar dobro poznava juć posebne odnošaje našega carstva te računajuć na raznolike narodnosti zemlje i htijuć sve združiti u jednu harmoničku i kompaktnu celinu, zajamčio je temeljnim zakonom carstva ravnopravnost svim obstojećim narodnostim, nedajuć prednost niti jednoj niti drugoj. A to je bilo mudro, pravično i potrebno, jer bez toga Austrija nemože da postoji i nemože se razvijati,

te nebi mogla u kritičkih položajih suzbijati napadanja iz vana. To je, gospodo, jedini put, koga svaka pametna vlada u Austriji uvažiti mora (Živio!)

Zast. dr. Laginja poudarja, da je na odborov predlog stavljen protipredlog, naj se preide na dnevni red. Slovani v Istri imajo po drž. temelj. zakonu pravico posluževati se svojega jezika. Ako je odredil pravosodni minister, da se imata slovenski in hrvatski jezik v Istri prav tako rabiti o vpisovanji v zemljiščne knjige, storil je s tem samo svojo dolžnost. Zastopniki večine se pozivajo na to, da se je v Istri bajje od nekda vpisovalo samo v italijansčini in da ima tedaj tudi ostati za odslej pri tem. To ni res. Nekdaj se je vpisovalo v takozvane „Grundbuche“ v nemškem jeziku, in ako so nove zemljiščne knjige sestavljene samo v italijansčini, mogli bi zahtevati baš zaradi tega izjasnjenja od ministerstva. Hrvatski jezik je v Istri davno narodni, službeni in diplomatski jezik. (Hrup.) Dokazuje še dalje, da se po zakonu mora ljudstvu pustiti njegove pravice ter zaključí s pozivom na večino: „kar nečeš da drugi tebi storé, ne delaj tudi ti drugim!“ Predlaga, naj se preide na dnevni red.

Zast. dr. Bubba govori na to za odborov predlog in pravi, da tolikokrat imenovani članek XIX. državnega ustanovnega zakona se ne bi imel spomenoti gledé vpisovanja v zemljiščne knjige. Zakonu odgovarja po njegovem mnenji to, da se je doslej v Istri vse italijanski pisalo in tako ima ostati tudi v bodoče; veli, da je minister s tako naredbo pogrešil, kajti on bi moral prepustiti deželnemu zboru določitev, v katerem jeziku se imajo voditi zemljiščne knjige. Spomina tudi državni zakon, po katerem imajo pravico urediti zemljiščne knjige deželni zbori. V obče misli, da bi nastala po vpisovanji v raznih jezikih velika zmešnjava.

Spregovori še poročevalec dr. Fragicom, hoteč pobijati govornika manjšine dr. Volarieva in Laginjo, toda jako slabo se mu je posrečilo. On je prepričan, da je vso zadevo zast. dr. Bubba dosti izjasnil(?)

Predlog večine se sprejme.

Predsednik predlaga na to tajno sejo, ker bi se imelo razpravljati o stvareh zasobnega značaja in odpravi občinstvo iz galerije. Na to objavi, da se tiče imenovanja ravnatelja deželne kreditne banke in akoprav je zahteval zast. dr. Laginja,

da bi se ta stvar imela javno razpravljati, bila je večina za tajno sejo.

Zaradi kasne ure preloži predsednik tajno posvetovanje na isti dan ob 6. uri zvečer.

Kranjski deželni zbor.

VIII. seja dne 22. decembra.

(Konec)

Poslanec Taufferer v imenu upravnega odseka poročá o prošnji pedagogiškega društva v Krškem za prenarodbo nekterih določb deželnih šolskih zakonov ter predlaga, naj se ta prošnja odkloni Zbor brez ugovora pritrdi temu predlogu.

Poslanec Detela poročá o prošnji županstva v Loškem potoku za uvrščenje. ondotne okrajne ceste med deželne ceste, oziroma za podporo in predlaga, naj se gledé prve točke ta prošnja izročí deželnemu odboru, ki naj se pri kategoriziranji cest na njo ozira, za popravo omenjene ceste pa naj se iz dotičnega kredita prosilec dovoli podpora 500 gl. Oba predloga obveljata brez ugovora. Predsedništvo prevzame deželnega glavarja namestnik Grasselli.

Poslanec dr. Sterbenec poročá o §. 3. letnega poročila, ki zadeva deželno-kulturne in zdravstvene zadeve in predlaga, naj se vzame na znanje. Pri zagradbi postoka Pišenca na Gorenjškem se oglasi poslanec Robič in opisuje škodo, katero Pišenca dela, in preporočá, kaj naj se zgodi, da se ukroté hudourniki in od posestnikov odvrne škoda, ki jim jo napravljajo.

Gledé kmetske družbe se oglasi deželni glavar grof Thurn in (nemški) preporočá večjo podporo za omenjeno družbo, ki jako koristno deluje za deželo. Država jej daje 1200 gl. podpore, kar pa ne zadoščuje. Družba ima velik vrt, na katerem goji sadna drevesca, ima podkovsko in živinzdravniško šolo. Govori dalje o konjereji in meni, da bi bilo za njeno povzdigo jako koristno, ko bi se tudi pri nas osnoval konjske dirke; posestniki bi se bolj brigali za svoje konje, dalj časa jih redili doma, ali dirk bi se smeli udeleževati samo žrebi in kobile, ki se izrejšajo doma. Na Koroškem imajo posebno društvo za take dirke, ki ga pri nas še ni.

Slovenski nadaljevaje omenja govornik važnosti živinoreje, za katere povzdigo država daje 300 do 400 gl. podpore, za nakup bikov daje država 2000 gl. na leto, kar pa tudi ne zadoščuje. Prav bi bilo, ko

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisal Silvij Pellico, prel. Jos. K.-e.

IV.

Nekoliko primerov.

(Dalje.)

Veliki Byron, čuden veleum, kateri se je nesrečno naučil obožavati sedaj krepost sedaj zlobost, sedaj resnico, sedaj zopet obmano, priznal je vender žejen resnice in kreposti spoštovanje do katoliških nauk. Hotel je, da se njegova hčérka katoliški vzgoji; o tej svojej odloki govori v nekem listu, kjer pravi; da je to hotel tako, ker se mu ni videla resnica nikjer tako jasna, kakor v katoliškej cerkvi.

Byronov prijatelj in za njim največji pesnik angleški, Tomaž Moore, o svojih dvomih o izbiri prave vere je globoko preiskaval tudi kristijanstvo. V tem raziskovanji je našel, da ni logično biti kristijan, a ne biti katolik. Ta raziskavanja je sam napisal in tudi neovršni zaključek, do katerega je moral priti:

„Da si mi zdrava, o Cerkev ona in resnična! o ti edina pot življenja; tvoji

hramovi edini ne poznajo zmešnjave jezikov! Moja duša naj počiva v sencí tvojih svetih skrivnostij; daleč od mene, toliko brezbožnost napadajoča njih temoto, kolikor brezverstvo raziskujoče njih tajnost. Obema navajam besede sv. Avgustina: Umuj ti, jaz občudujem; pretresuj ti, jaz verujem, zrem v visokost, akoprav ne morem dospeti v globočino.“ [Travels of an trish gentleman itd. Potovanja Irea išočega vero, napisal Tomaž Moore.]

V.

Odloka v veri.

Navedeni primeri in brezštevilni dokazi, katere ima kristijanstvo in naša cerkev za se, naj te prisilijo izustiti enake besede; naj te prisilijo izreči odločno:

„Neobčutljiv hočem biti vsem onim lepozvenečim in nezaključnim dokazom, s katerimi se napada moja vera. Vidim, da je laž, da bi se ona protivila prosveti. Vidim, da ni res, da je ugajala samo surovim časom, sedanjam pa ne. Kakor je prijala izobrazbi azijskej, grškej in rimskej in raznim državam srednjega veka, prija tudi vsem narodom, ki so se po preteku srednjega veka zopet naobrazili, in prija tudi danes veleumom, kateri se klanjajo malokomu. Od prvih razkolnikov do Voltairjeve šole in enacih, in dalje do Jan-Simonovcev denšnjega dne vsi se

hvalijo, da uče nekaj boljega, vender vidim, da to ni mogoče. Zatorej ponašajoč se, da sem neprijatelj barbarstvu in prijatelj prosveti, ponašam se tudi, da sem katoličan ter obžalujem svoje zasmehovalce in one, ki me hočejo šteti k praznovercem in farizejem.“

V tem spoznanji in v tej odloki bodi dosleden in trden. Časti vero, kolikor največ moreš sè svojimi čuti in sè svojim umom. Izpovedaj jo med verniki in neverniki. Izpovedaj jo ne le z mrzlim zvunanjim spolnjevanjem bogoslužnih dolžnostij, temveč gledí, da oživljaš vršitev svojih navad z vzvišenimi mislimi; občuduj vzvišenost skrivnostij, vender ne skušaj tolmačiti je predrzno; nauživaj se od tu krepostij in ne zabi nikoli, da sama molitev ne velja nič, ako ne sklenemo ob enem častiti Boga v vseh svojih delih. Nekaterim umom žari lepota in resnica katoliške vere; oni čutijo, da ni bolj modroslovne filozofije od nje, da je ni protivnejše vsakej krivici, da je ni prijaznejše človeškim koristim — in vender nastopajo tožno pot, žive, kakor bi bilo kristijanstvo le za nizke slojeve, a ne tudi za olikance. Taki so krivičnejši od neverceev — in mnogo je takih.

Jaz, ki sem tudi bil med enakimi, vem, da se pride iz tega stanja brez mnogega truda. Potrudi se tudi ti, ako kedaj

padeš. Zasmeh družih naj ne upliva na te, ko je treba izpovedati čestit čut. Najčestitejši čut je pač ljubiti Boga.

V slučajih, da zapustiš krive nauke ali nehajstvo in preziranje, ter se preobrneš na pravo vero, ne dajaj brezbožnejem pohujšljivega prizora smešnega licemerstva in zdušnosti; ponižaj se pred Bogom in ljudmi, vrhu tega pa ne zabi svojega človeškega ponosa in ne odpovedaj se zdravij pameti. Prevzetem in črteč razum je sam uže protiven evangeliju.

VI.

O človekoljubji in ljubezni.

Samo pravoveren človek more očititi čisto človekoljubje, čisto ljubezen.

Čarobna je beseda „ljubezen“, pa tudi človekoljubje, da-si so jo zlorabili mnogi sofisti. Ona je sveta. Apostol jo je rabil, da označi ljubav do človeštva, da, upotrebil jo je za ono ljubav, ki ima izvor v Bogu samem. V listu Titu III. čitamo: „Ko se je prikazala dobrota in človekoljubje. Rešitelja našega Boga...“

Vsemogočni ljubi ljudi in hoče da jih vsak ljubi. Nemoremo biti dobri — kakor smo uže opazili — ne zadovoljni, ne čestiti se, ako ga ne sledimo v tej milosrdnej ljubezni, da želimo kreposti in sreče svojemu bližnjemu, da mu koristimo, kjer moremo. (Dalje prih.)

bi dežela dajala podporo za živinske razstave in za nakupovanje bikov, ker bi bilo potem morda mogoče tudi bolj revnim živinorejcem preskrbeti dobrih bikov. Tudi sadjarstvo bi po obilnejši deželni podpori bolj napredovalo, dalje bi bilo mogoče nakupovati stroje, boljše semena i. t. d. Štajerska dežela dovoljuje kmetijski družbi 10.000 gld. na leto podpore, Koroška 6.500 gld., na Kranjskem znaša deželna podpora le 1.050 gld. Kmetstvo hira v zlasti na Dolenjskem, kjer je veliko nezgod, kjer ni železnic in ne morejo stvari spečati v denar. Ali vse te nezgode zadevajo tudi velike posestnike v enakej meri. Njemu je skrb za kmetijski stan zmerom pri srci. (Dobro!) Zato preporeča, naj se deželni zbor blagovoljno ozira na prošnjo kmetijske družbe in jo ugodno reši. (Dobro! Dobro!)

Poslanec Lavrenčič preporeča pri tej priliki, naj se pri snovanju živinskih razstav ozirajo na Vipavsko dolino, ki se zaradi oddaljenosti ne more udeleževati živinskih razstav v drugih krajih.

Tudi poslanec Kavčič govori o živinoreji, omenja jako nizkih cen živine, ki čedalje bolj padajo, in preporeča vladi, naj kolikor mogoče skrbi, da te cene ne bodo tako hitro padale.

Pri vravnovanju Save pri Gorenji Savi govori poslanec Detela in izreka začudenje, kako morejo faktorji, ki so v prvej vrsti prizadeti, odrekati podporo; tako se brani vodstvo državnih železnic vsakatega doneska, dežela je uže dala 5000 gld., ali donarja ni več in vravnavo bo treba ustaviti, kar bo gotovo uže sedaj dovršenemu delu na škodo. Ali gotovo bi bilo tudi na veliko sramoto, ako bi se moralo to delo ustaviti, predplačil dežela ne bo več dajala, ker se jej predplačila za Kopačniško cesto še sedaj niso vrnila, zato predlaga: „Slavna vlada se naprosi, naj dá potrebno podporo, da se delo pri Gorenji Savi dovrši“. Ta predlog obvelja, razni oddelki §. 3. letnega poročila glede deželne kulture se vzeajo na znanje, vitezu Gutmannshthalu pa se izreka zahvala, ker je za neki šolski vrt podaril potrebno zemljišče.

Poslanec Robič poroča končno o glavnej bilanci mestnega posojila Ljubljanskega za l. 1886.

Baron Apfaltrern se sklicuje na svoj govor v prejšnjem zboru, v katerem je omenjal govornice, da je mesto nekako svoto posodilo Celjski posojilnici. Takrat pa se je njemu od nasprotnikov ugovarjalo, da o tem nič ne vedó. Bilanca v letnem poročilu pa kaže, da je imel prav.

Poslanec dr. Bleiweis so oglasi, da opazke barona Apfaltrerna menda naj merijo, ker mu je on takrat odgovarjal, da o tej stvari nič ne ve; in to je bila istina; on ni ud finančnega odseka v mestnem odboru, torej tudi ne more vedeti, kje in kako mesto svoje denarje naklada.

Poslanec Luckmann ograja bilanco; da si mestna občina od posojila izposojuje denar, ne da bi menda plačevala obresti, da je preveč premoženja naloženega v državnih papirjih, katerih cena vsled nevarnih časov od dne do dne pada, in da bo morda veliko prekletstvo nasledek čina, od katerega so pričakovali obilnega blagoslova.

Poslanec Grasselli ugovarja, da si mestna občina v izvenrednih slučajih res izposojuje denar, da pa od tega denarja posojila plačuje obresti, kakor drugim upnikom. Kar se je pa izdalo za vojašnice, ni se izposodilo, ampak le investiralo, v računu se posebe zabeležuje in se vsakega pol leta izračunjuje dotične obresti. Obligacije je mesto za posojilo res nakupilo, ker je treba denar prej ko mogoče naložiti, da se zavaruje zguba obresti in se pridobi za amortiziranje potrebni denar. Obligacije so imele tedaj res visok kurz, ali ni treba takoj obupovati, ako so cene obligacij sedaj padle. In če uže res pride do kake nesreče, ne bode prizadeto samo mesto Ljubljansko, temveč veliko huje še mnogi drugi večji denarni zavodi, ki so tudi prisiljeni premoženje nalagati v državnih papirjih. Konečno oporeka predgovorniku, ki je upravištvu mestnega posojila odrekel vso zmožnost, in se toplotno potegne za omejenjene upravniške.

Poslanec Luckmann še enkrat povprašuje, od kod prihaja taka razlika glede obresti v primeri s prejšnjim letom, na kar poslanec Grasselli odgovarja, da mesto plačuje obresti za vsako posojilo, da pa na pamet ne more povedati, od kod prihaja dotična razlika.

Po konečni besedi poročevalca Robiča vzame zbor bilanco na znanje, ob enem pa naroča deželnemu odboru v letnem poročilu objaviti tudi inventar. Baron Švegelj je bil predlagal, naj se glasovanje odloži. Dr. Poklukar ga pa zavrne, da to

ne gre; predlagatelj naj bi bil svoj predlog stavil, preden je bila splošna razprava končana. Tak predlog sedaj nema pomena in bi bil le opravičen, ko bi meril na povrnitev splošne razprave. Ob 1/2 2. uri popoldne deželni glavar sklense sejo.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se zopet začne 25. t. m.

V zadnjih sejah českega deželnega zbora je govorilo več mladočeskich govornikov o tem, da ima deželni zbor premalo veljave, akoprav ni česka krona nič manj vredna od krone sv. Štefana in Zvonimirove. V prvej vrsti morala bi biti skrb českich deželnih poslancev, pridobiti deželni zboru ono veljavo, katero je imel nekdam, kar bi se dalo le doseči, ako si izvojuje popolno deželno samoupravo. Da česki deželni zbor dela v to svrhu, pričam predlog dr. Mattuša, Kvičale in drugov. Imenovani predlagajo, naj deželni zbor pozove c. kr. vlado, da čim prej predloži državnemu zboru v ustavno izvedenje osnovno zakona, kateri bi obsegal samo osnovna pravila o pouku na ljudskih šolah, iz katerega bi bilo izločeno vse, kar spada v deželno zakonodajstvo; nadalje naj c. kr. vlada predloži državnemu zboru v izvedenje osnovno zakona, obsegajočega osnovna pravila ob organizaciji gimnazij.

V ogerskem državnem zboru je predložil minister deželne obrambe baron Fejervary osnovno postavbo, po kateri se imajo sklicati rezervisti in domobranci k izrednej sedemdnevnej orožnej vaji. Osnova postavbe glasi, da se imajo pozvati rezervisti in domobranci onih čet, ki so oskrbljene z novo puško repetirki. V prihodnej seji se prične proračunska debata. O tej priliki namerava Ignacij Helfy interpellirati o vnanjem položaju, o dunajskih konferencah, o bolgarskem vprašanju, o trojneji zvezi in o tem, kaj se je storilo v vojaškem pogledu s obzirom na zadnje dogodke. Predsednik ogerske gospodske zbornice ne bode še imenovan. Madjari se nadejo, da pride grof Andrássy na ono mesto, a težko, da se jim izpolne te želje.

Vnanje dežele.

Nestrpljivo čakajo diplomati ruskega novega leta. Menijo, da bode car pri vsprejemu diplomatskega kora izjavil svoje mnenje in zahteve Rusije v bolgarskem vprašanju. Diplomati se nadejo in boje tega trenutka, kajti preverjeni so, da se Rusija ne more odreči pravic, katere ima na Bolgariji, naj v tem obziru reče, kar hoče; prepričani so, da bode v protiviti z avstrijskimi zahtevami. Politični položaj se do danes ni prav nič izboljšal; dunajski in poljski listi trde, da Rusija še vedno množi svoje čete ob avstrijskei meji. Vsi čutijo, da se bolgarsko vprašanje mora kmalu rešiti, vpraša se samo kako. Bode li to mogoče ob zeleneji mizi, ali z mečem v roki.

Nemški listi zagotavljajo, da bode vojni minister zahteval 100 milijonov mark za nemško vojsko. Vsa oficijozna glasila slikajo nam politični položaj s črnimi, neprijetnimi bojami. Tega pa smo uže vajeni od te strani; nemški oficijozni vidijo povsod strahove in slikajo si vedno hudčiča na steno, kadar hočejo, da jim državni zbor dovoli zahteve vojnega ministra. — Odlikovanje nemškega veleposlanika v Peterburgu g. Schweinitza pozdravljali so vsi listi, posebno ruski, kakor znamenje miru.

Hudo nevoljo je vzbudilo na Nemškem, da Belgija na skrivnem nabira v Nemčiji vojake za svoje indijske kolonije. V tem podjetju jo podpirajo nemški agenti, ki obetajo mladeničem zlato gradove, dokler je pogovore ostaviti svojo domovino in stopiti v belgijsko službo. Znano je, da ima Belgija v svojih indijskih kolonijah samo plačene vojake.

Radikalni klub srbski je poslal kralju adresu, v kateri se mu zahvaljuje, da je izvolil iz njegove srede izbrati si ministerstvo ter podatati radikalnej stranki oblast v roko. Narodno-radikalna stranka bode z dejnanji dokazala zvestobo in udanost kralju in ljubezen do domovine. Liberalci hočejo podpirati ministerstvo, ker z radikali vendar laglje izhajajo nego z naprednjaki.

Dnevi bolgarskemu knezu, kot takemu so šteti. Vse države so ga popustile in ne bode mu mogoče vzdržati se na prestolu, na kateri se je vspel proti volji naroda in večine evropskih vlad. Knez se dobrih ministrom; pisal je te dni svojemu predsedniku prav presrečno pismo, a tudi to mu bode malo pomagalo. Pojavljajo se

v Bolgariji ustaje. Nedavno je izkrcal kapitan Nelidov v Burgasu nekoliko mož ter poskušal zanetiti upor. Ta poskus se mu sicer ni posrečil, a priča nam jasno, da sovražniki Koburgovi ne spe.

Italijani so praznovali 9. januarija obletnico smrti prvega italijanskega kralja Viktorja Emanuela prav slovesno. Kralj z vso svojo obitelji se je udeležil črne maše v Panteonu. Bila so tu zastopana nebrojna društva, občine in mesta; vse je prihitelo na grob kralja, pod katerega vlado se je italijanski poprej tako razcepeljeni narod zjediniel v eno državo. To priliko uporabili so Italijani pa tudi v protidemonstracijo papeževej slavnosti. Znano je, da papež tirja, da se mu izroči Rim, česar pa italijanska vlada nikakor neče. — Vest, da abisinski vladar Negus zapoveduje 30.000 pešcem in 25.000 konjikom, poparila je nekoliko Italijane.

Francoska zbornica je zopet začela svoje delovanje. V svojem govoru je izrazil zborniški predsednik nadejo, da se bodo letos stranke usredotočile, da bode mogoče uspešnejše delovati nego leta 1887, ko ni bilo mej republikanskimi strankami nikacega sporazumljenja. Predsednik Carnot je padel pri radikalcih v nemilost, ker še vedno obiskuje bolnice, ubožnice in druge humanitarne zavode ter ob takih prilikah deli rede in odlikovanja tudi ženskim, česar poprejšnji predsednik ni storil nikdar.

Angleška vlada jako strogo postopa na Irskem; dala je zapreti uže ednajst irskih poslancev, ki so bunili ljudstvo proti vladi. Ko so zaprli Blunta, vršili so se veliki neredi, a policija je kmalu razgnala množico. — Anglija in Rusija se v srednjeji Aziji vedno bolj bližata. Angleži so poseli velik del Afganistana, kjer so začeli zidati strategične železnice. Diplomacija ene in druge države poskušala bode sedaj pridobiti si mogočen vpliv v Perziji. Kdor si to pridobi, utrdi si neomejeno gospodarstvo v srednjeji Aziji.

DOPISI.

Škedenj, 3. januarja 1888. [Izv. dop.]

— Draga Edinost! Z voščilom, ki si ga svojim čitateljem objavila, strinjam se popolnoma in v duhu podpiram izvrševanje načel narodnostnih, po katerih edino moremo dospeti do nam tako vzvišenej cilja. Zraven moram v imenu pravomislečih svojih sodosedov želeti v ožjem krogu našim bližnjim domorodcem okoličanom vsestranskega napredka, domorodcem, s katerimi se moramo skupno bojevati za obstoj na lastneji zemlji.

Pri tolikem pritisku se je dosedaj ohranilo dokaj narodnega čuta med nami, a dasiravno je naša vas razvpita za najneznačajnejšo v tem zmislu, vendar je še rodoljubov vnetih za našo stvar, kateri se zavedajo svoje narodnosti in v potrebi in sili pokažejo, da vedo ceniti svojih pradedov najplemenitejšo zapuščino, ki je jezik in narodnost.

Smelo trdim, da najmenj ljudij se je primeroma v vasei Škedenji polasčilo, akoprav je med nami veliko tujecev, ki so uže leta in leta tukaj in le zaradi sovraštva do slovenstva se niso naučili prav nič našega jezika, med tem ko vsi domačini laščino umejo. A tudi v verskem oziru sme se ponašati naša vas. Ako bi ne hotel kdo temu verovati, naj se potruji, ogledat si našo cerkev, ki je brez dvojbe najlepša v okolici uže po stavbi; notranja oprava pa bogata, lepa in vkusna. Posebno lepa je, odkar je novi tlak, ki jo delo prav veličastno.

Vse to se je napravilo le iz naborov med vaščani in farani od Sv. Marije M. spodnje, ki niso nič manj zato vneti ko domačini. Tu imamo tudi izvrstne cerkvene pevce, ki so uže dolgo na dobrem glasu. Pevci, le složno naprej!

Učite se tudi narodnih pesnij, da oživljate in vzbujate mrzle čute svojih sodosedov in krvnih bratov. Žrtvuajte kolikor morete, ker le petje je tista čudovita skrivnost, katera upliva na mrzla srca.

Iz Avbera dne 6. januarja 1888. *) Draga mi „Edinost“! prosim Te, daj mi nekoliko prostora v svojih predelih, da spregovorim malo o naših razmerah, katere nam pretijo nas ugonobiti.

Jok in gorje vpije naše ljudstvo dan na dan v revni in bedi, katera nam preti zaradi slabe letine in družih razmer. Letos nam je suša tako uničila pridelke, da smo pridelali komaj peti del od lani in naši

*) Prejeli smo te vrstice od preprostelega kmeta in jih radi tu objavljamo z malimi promenami. Ured.

ubogi kmetje nimajo, da bi preživel sebe in svojo družino. Zaslužka ni nobenega; ako je kak mali, še tisti gotovo za Slovenca ni; oddajo ga rajše laškimi postopajem, kakor v Bosni. Skrbite naj popred za domače in potem za ptuje, ako hočete, da se obvaruje kmetijski stan. Ako mu ne prihite na pomoč, bode padel in ne bode mu mogoče več ustati od hudih udarcev, katere dobiva.

Iz Gorice. (Male novosti). C. k.

finančni svetovalec v pokoji I. Schaffenhauer, brat po Goriškem dobro znanega nekdanjega g. gimnaz. vodje F. Schaffenhauerja je 7. t. m. umrl. Pogreb je bil v nedeljo 8. t. m. precej slovesen, ker se vse še spomina dobrega gospoda brata, ki živi med nami in tudi nam Slovencem skazuje pravičnost in naklonjenost.

Vest, da zapusti gospod dr. Kos goriško mesto ter se preseli v Koper na možko učiteljsko, nas je močno iznenadila. Prikupil se nam je v občem omenjeni gospod, ki je tudi po svojih, po „Slov. Matici“ priobčenih znanstvenih spisih znan. Na mesto njega dobimo ssem nam na dobrem glasu stoječega prof. Spinčića, poslanca Istarskega zbora in bivšega okrajn. šolskega nadzornika. Prvemu gospodu naše voščilo in mnogo sreče, zadovoljnosti in vstrajnosti; novodošlemu pa: Bog vas sprimi! Kako se je o tej priliki vedel naš goriški „Corriere“, več je nego studno. On piše o mirnem g. dr. Kosu: „anch'egli slavomane per la pelle“ in „è proprio il caso di dire, che se Messene piange, Sparta non ride“. Daljnih izrazov nečemo navesti, pač pa se nam vidi, da je tako bluskanje več nego zaničevanja vredno. Ali se nobeden ne oglasi za zaščičenje? Zidinj se sicer po navadi ne jočejo po kristijanu ali vsaj pri miru naj ga pusté.

Na mesto pč. g. Goljevčeka, ki je nastopil faro v Batujah, prišel je na Placuto za kaplana g. drd. Zigon, ki je tudi prevzel poverjenistvo družbe sv. Mohora.

Slov. čitalnica goriška je imela Silvestrov večer lepo zabavo in napravi tekom pusta štiri plesne veselice. Delasko društvo pa osnuje veliki ples in „besedo“, pri kateri se bode v prvokrat predstavljala neka daljša opereta v spremstvu orkestra; tako se pripoveda. Tudi v Podgori, St. Ferjanu, Solkanu, Šempasu se pripravljajo na domače veselice.

Izpod Peče, na Koroškem, 4. jan.

[Izv. dop.] — (Zoper turško vero in za pravi napredek.) — Turki imajo tako vero, da je vse, kar koli človeka zadene, od vekomaj uže tako namenjeno, naj bode sročeno ali nesročeno, revščina ali bogatstvo, bolezen ali smrt. Svojeji usodi, pravijo, nobeden ne more ubežati, naj se trudi, kolikor hoče. Zato ne skrbe Turki za nobeno stvar in so udani lenobi. To je pa kriva vera, kajti Bog nam je zato dal pamet in svobodno voljo, da si sami pomagamo, ako smo pridni in skrbni, in on lahko nesreče od nas odvrača, ako ga tega prosimo. Tudi med Slovenci je mnogo tiste nesrečne turške vere, in ona je mnogo kriva, da napredujemo tako počasi.

Če koga nesreča zadene, pravijo „bilo je uže tako namenjeno“, in ostanejo brezskrbni. „Nam bornim ljudem je sojeno terpeti in slabo živeti“ pravijo in se ne potrudijo, da bi izboljšali svoj stan. Ne verujejo, da bi si s trudom in skrbjo mogli kaj pomagati, zato ne marajo za napredek. Navadno misle in govore: „Moj oče je tudi žganje pil; zakaj bi ga pa jaz ne? Moj oče ni bral časnikov; čemu bi jih pa jaz bral? Moj oče ni znal nič brati; tudi meni ni treba tega“.

Te pa niso pametne besede; pogubno in sleparsko je, za kar se poganjajo nemški in laški „napredjaki“ (fortšritlarji in progresisti); pravega in zdravega napredka pa vendar ne smemo zametati. Skrbeti nam je, da se ljudstvo bolj in bolj opili in oliko in si pomaga do boljsega kruha. V naprednih deželah namreč tudi kmetovalci dobro izhajajo in žive ob drevesu bolj nego marsikdo ob peresu. Tudi med nami so sicer ljudje, ki hralijo šole in omiko, pa ti so zvečine vneti le za nemško šolo. Ne gre jim v glavo, da bi se človek mogel naobraziti in izučiti tudi v slovenskem jeziku. Dobro bi bilo zatorej, da se kje v podjunskeji dolini napravi dobra, čisto slovenska štirirazredna ljudska šola.

Kdor bi se v tej učilnici izšolal, bil bi lepo razbistren in vnet za slovenske knjige in časnike ter bi kmalu tudi druge prepričal, kako dobra je šola v materinem jeziku. Za sedanje šole pa se nikakor ne moremo poganjati, ker nam nič ne koristne. V teh se otroci uče zvečine samo nemški brati in pisati; ko stopijo pa iz šole, jim

žitanje ne diši, ker nemščine vendar še ne razumejo dovolj, slovenskega branja se pa nikoli niso učili. Zato mečejo knjige v kot in jih ne pogledajo nikoli več. Namesto da bi ob nedeljah in praznikih kaj lepega brali in se bolj naobraževali, pomešajo se med druge žganjarje, kmalu pozabijo še črke in niso nič boljši, kakor oni, ki niso nikoli videli šole od znotraj. Zelo dobro bi tudi bilo, ko bi se osnovalo v podjunskeje dolini nekoliko čitalnic ali bralnih društev, da bi mladi ljudje ob nedeljah ušli tudi kaj za pamet in srce, na samo smrdljivega žganja za želoдец!

Domače vesti.

Mons. dr. I. Glavina, vladika tržaški, vrnol se je v četrtek 12. t. m. iz Rima. **Pevsko društvo „Hajdrih“** na Proseku ima jutri v nedeljo ob 6. zvečer besedo s plesom. Tudi iz Trsta pojde mnogo gospe k veselici. Mnogo Sokolcev odide ob 2. popoludne iz kavarne Commercio.

Družbi sv. Cirila in Metoda je podaril gosp. Fran Döllenc v Trstu pet goldinarjev in gg. V. in Ž. sta poklonila eden gold. Hvale vredno dejanje!

Delalsko podporno društvo v Trstu dela uže zdaj velike priprave za svoj ples, ki bo v gledališči „Fenice“ 4. februarja. Kaj več o tem v kratkem.

Iz Marezig blizu Kopra smo večeraj prejeli 4 gl. 98 novč. za „družbo sv. Cirila in Metoda“. Šestnajst kmetov je darovalo in zložilo 5 gl. 05 novč. (po odbitej poštarini: 4. gl. 98) o priliki veselice tamošnjih pevcev. G. Josip Krnac (Bičanac) sam je poklonil 2 gold. v to blago svrhu. Neopisno nas veseli, da se je tudi preprost narod začel vzbujati in navduševati za „družbo sv. Cirila in Metoda“. Kjer se ljudstvo briga za šolsko društvo, tam so izvestno tudi plodna tla za „podružnico sv. Cirila in Metoda“. Bog daj, da se v Marezigah kmalu ustanovi!

Dr. Gregor Krek, profesor na vseučilišču v Gradci, bil je dne 27. p. m. v slavnostnej seji v Petrogradu proglašeni akademikom. Učenemu rojaku iskreno čestitamo!

O Gunduličevih slavnosti, katero je osnovalo akademično društvo „Zvonimir“ na Dunaji, brzojavili so iz Trsta razven našega uredništva tudi uredništvo „Naše Sloge“, in odbori „Slovenske Čitalnice“, „Sokola“ ter „delalskega podpornega društva“. Čitamo, da se je slavnost izvrstno vršila, a žal, da so tretji dan razdružili komers.

Akad. literarno društvo „Slavia“ v Gradci izbralo si je v odbor pričujoče gospe: cand. phil. Fr. Gestrin (Slovenec) predsednik, cand. jur. Edvard Horny (Čeh) podpredsednik, stud. phil. Joso Krnić (Hrvat) poslovodja, stud. med. Emil Kostić (Srb) tajnik, stud. techn. Ireneusz Sygielinski (Poljak) knjižničar, stud. jur. Makso Gumpłowicz (Poljak) blagajnik, stud. techn. Kaléo Kaléev (Bolgarij), stud. med. Josip Kindl (Hrvat) in stud. med. Kosta Radojičić (Srb) odborniki. Društvo se obrača do rodoljbov, da podpirajo „Slavijo“ in s tem bodre slovenske akademike k plodnemu delovanju.

† **Mijo Krešič**. Narod hrvatski obzaluje smrt čestitvednega moža, ki je vse svoje moči posvetil narodnemu duševnemu razvoju. Dne 7. t. m. je umrl v Zagrebu Mijo Krešič, urednik „Obrtnikov“. Pokojni se je rodil v Karlovcu leta 1818. Deloval je mnogo na narodnem polju, n. pr. je veliko pripomogel k ustanovitvi društva „Kolo“, bil je blagajnik „Matice ilirske“, člen „Gosp. društva“ i. dr. Leta 1860. je ustanovil lepoznavske novine: „Naše gore list“, kateremu je bil pet let urednik; izdajal je več let na svoje troške almanah „Lada“ in „Hrvatski koledar“; nekoliko let je dajal na svetlo list „Zabavnik“; napisal je knjigo „Mladi trgovci“ in v poslednjih letih je mnogo delal za „Obrtnika“. Z našimi brati obzalujemo tudi mi izgubo delavnega domoljuba.

† **Ivan Lavrič** c. kr. preglednik računskega namestništvenega oddelka v Trstu, umrl je v četrtek 12. t. m. ob 11 1/2 zjutraj po dolgem trpljenju. Rodil se je v Dorencah pri Smledniku na Gorenjskem. Vnet rodoljub in izvrsten telovadec je bil; poučeval je 4 leta brezplačno telovadbo v „Tržaškem Sokolu“. Ker se je za to društvo neizmerno žrtvoval, nabrali so hvaležni Sokolci precejšnjo svoto za lep venec s krasnim trakom: „Tržaški Sokol svojemu učitelju“; prebitek hočejo podariti družbi sv. Cirila in Metoda. Pogreb je denes v soboto ob 11. uri zjutraj. Hranimo mu hvaležen spomin!

† **Lambert Ferčnik** konzist. svetnik in župnik-dekan v Žabnicah na Koroškem

je umrl 24. p. m. v 61. letu. Pokojnega poznajo Slovenci kot plodnega pisatelja in iskrenega rodoljuba. Sodeloval je pri „Besedniku“, „Sl. Prijatelji“ in mnogo je pisal tudi za družbo „Sv. Mohora“. Koroški Slovenci so v njem izgubili vlega moža, kateri se je mnogo trudil za omiko svojih rojakov. Bodi mu zemlja lahka!

Capovilla v Skednji. Josip Godina je za leto 1888. potrjen za kapovile ali obč. načelnika v Skednji.

O celjskeje volitvi se piše „Slov. Narodu“ z dne 11. jan.: O volitvi v občini okolice celjske smo Slovenci v III. razredu po hudej borbi sijajno zmagali. Volitev je trajala od 9. ure predpoldne do 10. ure zvečer. Celjani so privlekli na voliše iz Celja vse, kar leze in gre, v besede najstrožjem pomenu, t. j. kdor ni mogel hoditi, sta ga pa po dva na pol vlekla na pol nesla v volilno sobano. V sosednej gostilni imeli so baje lepo število tolstih pečenih puranov, razven primerne množine pijače. Celjani silijo najprej na purane, potem, ko so se okrepčali, mahali so na voliše. Pa nič ni izdalo. Naši kmetje so stali kakor skala; tudi taki volilci, ki stanujejo po par ur hoda od Celja, prišli so, da pričajo se svojim glasom za narodno reč. Tako so prišli iz Levca skoro v polnem številu, iz Trnovelj, iz Teharja, in celo iz Galicije in St. Martina. Tudi iz domače občine celjske prišli so skoraj v popolnem številu posebno iz Lokrovca, Ostrožnega, Dobrove, Medloge in Babnega. Slava jim! Naši kandidati dobili so po 186 glasov, nasprotniki pa 134 glasov.

Danes je volil II. razred; v tem smo pa za 5 glasov ostali v manjšini; naši so dobili po 45 glasov, nasprotni pa po 49 glasov. Nemškutarji so privlekli zopet vse, kar leze in gre, ter svoje število še čisto proti postavi pomnožili za 4 glasove.

Za sliko sv. Cirila in Metoda v senožeškeje cerkvi so darovali gg. Ivan Gulin 1. gl. Andrej Čokelj 1. gl. Jakob Perhave 1. gl. Fran Čehovin 1. gl. Fran Čokelj 2. gl. Mazlo Jurij 50 n. Josip Bole 50 n. Fran Delak 50 n. Josip Sollar 50 n. Ivan Kolar 50 n. Jernej Delak 30 n. Ivan Zelen 30 n. Ivan Švigelj 30 n.

Statistika umrlih. Od 1. do 7. t. m. je umrlo v Trstu 105 oseb in sicer 52 možkega in 53 ženskega spola. Po starosti jih je bilo 19 do 1., 12 do 5., 6 do 20., 5 do 30., 9 do 40., 25 do 60., 23 do 80 leta in 6 preko 80 let. Lansko leto je umrlo v istej dobi 9 oseb več.

Zgradbe v novem tržaškem pristanišču se bodo skoraj začele. Tvrška Ceceoni je dovršila uže vse priprave, da se more zidanje takoj pričeti, kakor hitro mraz nekoliko odjenja. Teško je bilo obavit potrebne kamenja in ostalega, a zdaj je vse gotovo.

Statistika slušateljev na avstrijskih vseučiliščih. Po izkazu akademičnih oblastev obiskujo avstrijska vseučilišča: Na Dunaji slušatelj 4000 rednih in 2006 izrednih, v Gradci 1082 rednih in 223 izrednih; v Inomestu 753 rednih in 110 izrednih; na nemškem vseučilišču v Pragi 1369 rednih in 156 izrednih; na češkem pa 2091 rednih in 187 izrednih; v Krakovem 1127 rednih in 107 izrednih; v Lvovu 1029 rednih in 86 izrednih in konečno v Černovicah 212 rednih in 47 izrednih. Vkupno je zatorej v Avstriji 13.585 velikošolcev na vseučiliščih in sicer: 1426 bogoslovcev, 5090 pravnikov, 5474 medicincev in 1595 modroslovcev. — Tehnične velike šole pa se vedno slabeje obiskujejo.

Občinski svet tržaški je imel dne 12. t. m. tajno sejo. Vršila so se nekatera imenovanja, rešile se razne prošnje in dovolile podpore.

Osepnice v Ljubljani. Javlja se nam, da je zbolelo v zadnjih dveh mesecih v Ljubljani 92 oseb na osepnice. Magistrat namerava pripraviti posebno bolnico za take bolnike ter staviti koze vsem učencem. Ako bolezen ne odmekne, zapro se šole.

Zmrznol je gosp. Franjo Kugler, učitelj na Smuki, v okraji Žužemberškem, na potu proti domu. Kakor se sodi, začel je s pravega pota in oslavel.

Sneg se je vdrl dne 9. t. m. med Celjem in Laskim na železnično progo ravno nekoliko pred prihodom poštnega vlaka iz Celja. Vlak se je vrnol v Celje in ondu prepeljal se na desni tir, zaradi česar je imel celo uro zamude.

Policijsko. Stražniki so prijeli v ulici Cavana 39letnega težaka Andreja Petriča, ker je bil tako radoveden, da je segal mimogredočim gospev v žepe, baje se da se samo prepriča, ako imajo kaj „cvenka“ pri sebi. — Vrtar Franjo Vezerer iz Podgrada se je veselil v nekeje gostilni in zapil 1 gl. 92 kr. Ker pa ni imel denarja pri sebi, vrgel ga je krčmar

na ulico in ga tako pretepel, da so siromaka morali odnesti v bolnico. — Kočijažu Lovrencu Žiberni iz Vrdele so ukradli nepoznani uzmoviči vrečo duhana raz voz, kateri je bil pustil v ulici Stadion.

Pretep. V četrtek zvečer so se stegli v ulici Riborgo nekateri mornarji ruskega parnika „Luse“ z dvema angležkima mornarjema, ki sta bila težko ranjena. Ko se je bližala straža, pobegnoli so zločinci.

Poskušeni samouboj. Dninar Ivan Pavlič iz Štjaka je skočil večeraj v morje. Mornarji so nesvestnega izvlekli iz vode; ko se je nesrečnej zavedel, odpravili so ga v bolnico.

Nezгода. Nekateri tržaški poglavci so spustili po strmej ulici starega mesta voz, ki je podrl mimogredočo 50letno Natalijo Prontelič. Zasluženej kazni ti postopači menda ne utekō.

Nastopki pijačevanja. Mornar Josip Amadeo se je vračal dobro natrkan domov. Hodil je ob obrežji in gotovo je zaupal preveč krepkim svojim nogam, ki so se mu pa izneverile, kajti, pijanec se je zvrnol v morje, kjer bi bil gotovo vtonol, da ne bi ga bili nekateri navzočni tovariši spravili na suho. V vodi se je izvestno takoj streznol.

Književnost.

„Ljubljanskega Zvona“ VIII. leta je prišel na svetlo 1. vezek s tole vsebino: 1. Gorazd: „Stara pravda“. Venec balad. 2. Josip Starč: Vanda. Povest. 3. K. Pirc: Iz Bremna v New-York. 4. Fr. Gestrin: V snegu. Pesem. 5. Ivan Vrbovec: In domače zgodovine. I. 6. A. Fekonja: Vila Slovinka. 7. Evgen Lah: Ljubljana v ljudopisnem oziru. 8. A. Planinac: Na počitnicah. 9. Dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški: Kaj imenujemo bolezen uma? 10. Književna poročila: V. Oblak: V. Brandl a) Život Pavla Jos. Šafarika. V Brne 1887, 80, 141. b) Život Karla Jaromira Erbena. V Brne 1887, 80, 97. 11. V. Oblak: Čakavski drobci z l. 1554. 12. Listek: Bibliografija slovenska. — „Slovan“. — „Slovanski svet“. — Dva-najst večerov. — Hrvatska književnost. — „Matica Hrvatska“. — Triglav. — Učenke v petih delih sveta. — Drobčinice.

„Ljubljanski Zvon“ bode v prvej vrsti gojil lepoznavje, priböčeval znanstvene in ukovite razprave iz različnih oddelkov človeškega znanja, zbiral narodno blagō, skrbel za točen pregled sočasnega slovenskega slovstva in imenitnejših proizvodov drugih slovenskih literatur, vzlasti hrvatske ter naposled poročal o napredovanji domačih književnih in umetnostnih zavodov.

„Ljublj. Zvon“ izhaja v Ljubljani po 4 pole obežen v velikej osmerki po eden pot na mesec v vezkih ter stoji vse leto 4 gl. 60 novč., polu leta 2 gl. 30 novč., četrt leta 1 gl. 15 novč.

„Slovanski Svet“ je bil zaplenjen. Uredništvo je vložilo prošnjo za drugo izdajo I. številke.

„Popotnik“, list za šolo in dom je začel letos svoj IX. tečaj. 1. številka ima nastopno vsebino: Vabilo na naročbo. — Novo leto! — Kako naj slovenska mladina obhaja 40letni spomin vladarstva Njih Velikanstva Franca Južefa I. — Marka Fabija Kvintiljana govorniški pouk. — Železo. — Književna poročila. — Dopisi. — Razne stvari. — Listnica. — Inserati. Namen listu je buditi narodno šolstvo, pospeševati narodno in stanovsko zavest med slovenskim učiteljstvom, gojiti mejsebojno bratsko vzajemnost in podpirati učiteljstvo, katero teži po združenji vseh slovenskih tovarišev v osredno učiteljsko društvo, ki ima biti sredotočje slov. duševnega gibanja. „Popotnik“ izhaja v Mariboru dvakrat na mesec ter stane za vse leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Slovensko čebelarstvo društvo. Došel je „Slov. Narodu“ z Gorenjskega dopis, ki slika propad čebelarskega društva. Od oktobra meseca ne izhaja več društveni list. Društveni drevesnici kažeti prežalostno lice. Ne zna se, kako se obracajo podpore. Društvo je podobno hiračemu panju. In kakor ta hitro okrevaja, če se stara matica nadomesti z mlado in čvrsto, tako bode društvo oživelo, če dobo novo predsedništvo. Nove volitve bi bile morale biti uže pred 2 letoma.

Promet v c. kr. poštni hranilnici meseca decembra. Kar se vsakega meseca po posameznih poštah nabere in izda denarja, o tem je voditelj hranilnice postavno obvezan dajati mesečni račun ministru za trgovino. Ko ta pod predloženi mu izkaz

pristavi svoj podpis, potem se račun priböči v uradni „Wr. Ztg.“ in pa v okrožnici rečenega urada. Iz izvestja za mesec december porabimo te-le podatke: Vložilo se je 440.501krat v skupnem znesku 53.908.864 gl.; od tega pride na Štajersko 21.010 vlog z 2.065.868 gl., Koroško 5565 vlog z 527.059 gl., Kranjsko 5353 vlog in 521.182 gl., na Primorskem 6860 vlog s 793.985 gl. Vrnolo se je pa 140.499 krat za 61.115.611 gl.; od tega na Štajerskem 3890krat za 1.137.108 gl., Koroškem 967krat za 144.007 gl., Kranjskem 768krat za 129.153 gold., Primorskem 2497krat za 935.896 gl. Od 12. januarja 1883, ko je hranilnica začela poslovati, do konca minolega meseca se je skupno vložilo po Avstriji 14.465.012krat za 1.463.003.394 gold. 81 kr., a vrnolo 4.374.040-krat v skupnem znesku 1.423.234.479 gl. 71 kr., v hranilnici je torej preostalo čistih 39.768.912 gold. 10 kr. Med povračili zapopađen je tudi znesek 7.112.700 gl., za kar je urad vložnikom na zahtevanje kupil in odposlal državnih papirjev. Rentnih knjižic je v prometu 9062, ki so vredne 6.750.000 gold. Vložnih knjižic je med ljudstvom 597.708, a knjižic-čekovnic 12.981. Število varčevalcev je meseca decembra narastlo za 3924.

Prošnja.

Nemški „šulferajn“ usiljuje mnogim šolskim knjižnicam po našem okraji knjige, ki so nam brez vse koristi, ker so pisane v jeziku, ki je nam in našim otrokom nerazumljiv. Zato je sklenol občni zbor naše podružnice ustanoviti za naš okraj podružnično knjižnico, iz katere bi se knjige v prvej vrsti izposojevale čestitim gospodom katehetom in narodnim učiteljem, da jih izposojejo slovenskeje mladini, naj se iz njih uči lepemu slovenskemu jeziku in nazvame ljubezni do vere in domovine.

Ker nam pa naša sredstva ne dovoljavajo, mnogō v ta namen storiti, obrača se podpisano načelnštvo do velečestitega slovenskega občinstva z najprisrčnejšo prošnjo, da nam blagovoli podariti primernih knjig.

Podarjene knjige naj se blagovolijo pošiljati sedanjemu knjižničarju, č. g. Val. Krautu, župniku na Brnci (Fürnitz bei Villach).

Šent Lenart pri sedmih Studencih, januarja meseca 1888.

Načelnštvo podružnice sv. Cirila in Metoda „za Beljak in okolico“.

Matija Wutti, l. r. Janez Wuherer, l. r. načelnik. tajnik.

Poslano. *)

Cenjeno uredništvo prosi se, naj blagovoli natipotiti pričujoče vrstice:

G. dopisnik iz Gorice je bil v svojem popisu „božičnice“ dvoraz. slovenske dekliške šole v Gorici, „Edinost“ od 7. januarja št. 2 v pomoti. G. Pahor je sicer vrl pevovodja, a pri imenovanji „božičnic“ ni poučeval niti vodil petja. Kdor se je trudil, temu pač ta pomota ne ugaja — uže zaradi tega ne, da bi kdo ne pripisaval učiteljcam slovenske dekliške šole nezmožnosti v petji. Toliko v popravek! S temi vesticami pa nečem najmanj žaliti g. dopisnika; le: „vsacemu kar gre!“

V Gorici 12. januarja 1888.

Vodstvo slov. dekliške šole.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velevala.

Tržno poročilo.

Kava. Tendenca slaba, ker se najodličnejše tvrde v Braziliji jako dobre žetve nadejo (6.50—7.50 milijonov vreč.)

V naših skladiščih je povprečno 54000 met. stotov. — Gene so: Rio in Santos jako fini po 109—112 gl.; fini 107—109 gl., srednji 103—105 gl., navadni po 96—98 gl. — Java 103—107 gl. — Manilla 108—112 gl. — Laguayra 116—120 gl. Ceylon 132—138 gl.

Mirodlje Slaba kupčija, vendar pa se drži dobro siadka akcija ali cimet na v šjuz cení po 33 gl., prav tako Piment po 31 gl. — Popra pa se malo prodaje. Singapore je po f. 98, Batavia po f. 788, Penang po f. 7.88. — Nageljev željčki po f. 1.33—1.34.

Petrolije Akoprav sta prispela dva ruska parnika s povprečno 22.000 met. stotov petrolja, vendar se cene držē, ker je bilo vs. uže na potu pro ano. Cena je. v sodih f. 9, v zabojih f. 10.75—11.

Olje. Cene rastejo, ker se po nov-m trgovinskem ngovoru z Italijo bolje prodaja. Gene (brez sodaj) so: Lecce, dobro f. 42—42, Valousko f. 40—41, Dalmatinsko f. 42—43, Monte San Angelo f. 101—63, Aix jako fino f. 71—73.

Sladkor. Nekaj mirnejši. — Prve vrste centrifugal (v vrečah) f. 34.75—35, transito pa f. 22.75—23. (2 po sto odbitka).

Žuzno vočje. Malo kupčija, edino Sultanin-se dobro prodajejo. — Limonov in pomeranč

je blizu 70.000 zalojev na skladiščih in vključeno
jako nizke cene (2-4 gl.) se jih malo prodaja.
Riž Na debelo se prodaja samo japonski
(po f. 16.25) ostalo vse na drobno.
Fižol. Danes jako slabe cene, tola gotovo
se poboljšajo, kakor hitro pride več naročbe.
Prodaja s: Koks po f. 13.75, rudeči navadni
f. 9.50, temno rudeči f. 8.75, bobince f. 10.50,
zelni dolgi f. 10.75, okrogli f. 10, mandolani
f. 10.

Poslano.

Bolnike na kostobolu, rheumatizmu in na živcih opozorujemo posebno na oglas „Kwizda-ja Fluid proti kostobolu“ na 4. strani današnjega lista. (29)

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.
Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Dobiva se v vsih knjižarnah 13. naklad i
ravno izašla medic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejšo delo o slabosti, oslabilih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškovi itd.
Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah
KAROL KREIKENBAUM
23 Braunschweig. 52-49

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18
je zelo bogata zaloga dežnikov za gospo
in gospode za jako nizke cene. —
Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej.
Dežniki iz volne in satina od f. 1.40.
naprej. Dežniki židani od f. 2.50.
naprej.

Sprejemajo se vsakovrstni popravki
za jako nizke cene. 35-104

**Marijacelejske
že'ndečne kapljice.**

izvrstno delujoče zdravilo
pri vseh boleznih na želodcu
Nepreprekljive do
brote je posebno vpliv nji
hov pri notčnosti, slabosti
želodca, ako z grla
smrdi, napenjanju, kislem
pehanju, keliki, želodec-
nem kataru, gorečico
(traveci) pri preobilni
produkciji sline, rumenici
bluvanju in gnjusu glavobolu,
ako boli iz želodca) krč v želodcu,
zabasanji, preobilnosti jedi in
pijače v želodcu, proti glistam,
boleznim na vranici in jetrih in
tudi proti zlati žili ali himorjojam.
Cena steklenici je z nakazom
vred samo 35 nov. Glavni zalog
ima lekarničar „k angelju varhu“
53-53

**Dr. Brady Kremsier,
Morava**

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I
Seravallu blizo starega sv. Antona

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od
od 50 sold do vsakega zneska vsak
dan v tednu razun praznikov, in to
od 9-12 ure popoldne. Ob nedeljah
pa od 10-11. ure zjutraj. Obresti
na knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9-12 ure popoldne.
Zneske od 50 gl. precej, od 50-100
je treba 1 dan odpovedati, 100-1000
3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Eskomtjuje menjice domicillirane na tržaskem
trgu po 4 1/2%

Posejtuje na državne papirje avstro-ogrske
do 1000 gl. po 5 1/2%

Višje zneske v tekočem računju po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva
v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 1. oktobra 1886. 1-24

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu
priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste
najboljših plemen na drobno in debelo. —
Prevzame vsako pošiljatev na deželo, ka-
tera se izvrši točno in solidno. 100-100

KLINIKA za spolne in želo-
čve bolezni, nastopa-
čkušnja i oslabenja
možke slabosti, polnej. žgečo vodo,
močenje postelje, puščanje krvi, zabijte
v de, in za vse bolzni m-hurja, groba
in živev. Tudi pismeno po najnovejšem
znanstvenem postu. snju z neškodljivimi
sredstvi. 45-92-104
C. Streetzel,
spesjalni zdravnik Lindan am Badenoo

Marija Lavrič rojena Gautroža soproga, bratje Josip, Mihael,
Matija, in Lovrenc, ter sestre Mana, Micika, Meta, Neža in
Franciška v imenu vseh ostalih sorodnikov oznanjajo prijateljem
in znancem pretužno vest, da je gospod

IVAN LAVRIČ

e. k. preglednik namestništvnega računskega oddelka v Trstu

dne 16. januarja ob 11 1/2 zjutraj po dolgem trpljenju v 44.
letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal previden se sv. zakra-
menti za umirajoče.

Pogreb v soboto 14. t. m. ob 11. uri dopoldne izpred
hiše v ulici Acquedotto št. 43.

Ozdravljenje pljučnih bolezni

Tuberkuloze, (sušice, jetiko), naduhe, zaprte sape), kroničnega bronhijalnega katara itd.
po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalnej injekciji).

Najnevarjetnej, skoraj n-dosegljivi ideal zdravnikov je z ovim postopanjem po-
polnoma dosežen! Ob osupljivih, nepogrešljivih vsehkih govorih najjasnejša sledeča
pisma slavni profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi
besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tu- in inozemstva:

Prof. dr. Bergcoe. Po tridnevnej plinovej ehalaaciji po rektalnej injekciji, izdatno
pojevanje kašlja in izvzrka, potem popolno prenehanje, — mralica, pot in hričavost
je posve izginola. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 — 1 K. Ravno tako brzo oz-
dravljenje tudi pri starej, celo pri miliarnej tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more
tudi najtežnju posel zopet opravljati. —

Prof. Dr. Carnil. Pri nadihu se more pol ure po plinovej exhalaciji laglj-sonsti.
— Ako se exhalacija dalje rabi, se naduha ne povrne več. Zoper šniciel in nadihu je
plinova exhalacija izkušeno, izvrstno sredstvo

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: „Celo pri sfontnem gelu. poško dovanemu po tuber-
kulozi, so se v 2-3 tednih zacelile oteklino dasiravno je bila uža polovica pljušč raz-
zdejanh.“

Dr. M. Langlin vojja bolnice v Filadelfiji je uporabil plinovo exhalacijo pri 30
bolnikih, koji so bili už v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli.
Vsaki dan pa se množ zravniška poročila o srečnim ozdravljenju, ter je razun
navadenih spričval še mnogo družih od slavnihi profesorjev. Tudi v c. k. jav ej bol-
nici na Dunaju se vporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnogo spričeval
ozdravelih. C. k. izdij. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dohiva z
vsemi pripravami za pripraviljenje pliva in z popisom za vporavo za zdravnike, ter ga
more rabiati tudi vsak bolnik sam pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80/A
ter stane gl. 8.30 z omotom proti gotovemu novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti
težavno, niti ovira vsakdanji posel. —40

TRGOVSKA TVRDKA

10-10-4

Kar komu ne ugaja
sprejme se brez prigovora
franko nazaj.

Bernhard Ticho

Uzorci in
ceniki zastoj in
franko.

Brno (Brünn) Krautmarkt št. 18/63 v lastnej hiši
pošilja proti povzetju:

Ostanek Brnskega sukna sama volna 3.10 m. dolga za kompletno obleko f. 5	Ostanek blaga za vrhno suknjo sama volna 2.10 m. dolga za celo vrhno suknjo f. 8.50	Deset metrov Terno Veloure sama volna 60 cm ši- roko v vseh moderni barvah f. 4	Deset met. karirane blaga za OBLEKE 60 cm široka za celo obleko f. 2.50	Kos Rumburskega OKSFORDA ki se da oprati, dobre baže 29 komolev popol- noma f. 4.50	Kos zefira najbolje in najbolj moderne blaga za moške košulje in obli- 30 komolev f. 6.50
Ostanek PALMERSTON, 2.10 met dolg, za popolno zimsko sukno f. 5.50	Ostanek MANDARINA sama volna, 2.10 m dolga za celo zimsko sukno f. 9	Deset metrov sukna za gospo	Kos domačega PLATNA 1/4 29 komolev f. 4.50 1/2 30 komolev f. 5.50	En kos MIŠOLINE 1/4 širok, 30 komolev popolnoma, bolji ko platno f. 6.50	
Ostanek štajersk. valjanega sukna 2.25 m. za celo lovsko suknjo f. 5	Deset met. Kalmuka ërtež po modi se da oprati 60 cm f. 2.70	Deset met. Valarijne flanele ki se da oprati na pol volna po najnovejših ris-rizah 60 cm f. 4	Deset metrov Baršena za oblek- ki se da oprati, krasni vzorci 60 cm širok f. 4=	Košulje za gosp. klatsvsko blago, bele ali harvane I f. 1.80 II. f. 1.20	Košulje za GOSPE iz chiffona, vezene 3 košulje f. 2.50
Deset do dvanaes met. ostankov Holandskih tapetov zelo trpežnih f. 3.50	edna garnitura RIPSA za dve ogrinjali za postelja in jeden mizni prt. f. 4.50	Deset metrov Nigerskega valjanega sukna sama volna, najnovejšo blago za jesenske in zimsko obleke dvojne šir kosti f. 4	Jedna garnitura Jute za dve ogrinjali za poselji in j-d-n mizni prt. f. 3.50	Zaveza OD JUTE po turški in uzorec popolna f. 3.50	
Kos Chiffona Nr. C 60 komolev popol- noma f. 3.50 Nr. CC najboljše baže f. 6.50	Ena konjska PLAHTA 190 cm dolga 130 cm široka prav dobro- baže f. 1.50	Jopica za gospo iz ovčje volne (Jersey), v vseh bar- vah ki se leno podaje f. 2	Kanevas 1/4 širok, 30 komolev. lila f. 1.80, platen 30 komolev, lila rudeč f. 6	Zimski OGRTAČ 1/4 dole f. 1.50	Dvojata ruta od VELURJA. 1/4 dolga sama volna f. 3.50

Zimske suknje
iz valjanega sukna

gorke
i debelo pod-
ložene

f. 5.-

II. vrsti fr.
6.50

Najboljša,
najcenejša
najtronejšaj
zimská suk-
nja iz dobreh
štajerskega
sukna vsaki
barva in ve-
likosti. Za mero zadostuje širo kost čez prsi

Stefanija-jopice tkane iz fine volne v sili f. 1.80
barvah. za gospode in gospo, eleg. i tople

Gotove obleke za gospode Samo
hlače, suknja in prsluk, iz dobreg
brnskeg in riheb. sukna za jesen i zimo.
toplo podložene, vsake boje i velikosti. Ena
obleka stane f. 6.50, II vrsti f. 8.50,
III. najfineje f. 10.50 — Za mero za
dostuje širokost čez prsi

Dežni plašči iz kavčuka z ka-
f. 6.45
iz nepredrijivega, vulkanizovanega sheetin-
kavčuka v e eg. dolgej pal-tot-obliki ter s
more na spodnj strani nositi tudi kot
površina sukna Za mero zadostuje visokost.

Pokrivaia za postelje i mize iz f. 1.65
finega ripsa, z tkanimi puceo

Odeja za potnike in konje, de f. 1.75
bele, tople, f. 1.75
trajne in v-like z barvanim robom komad
f. 1.75, jako fine f. 2.75.

Ogrijačice elegantne, tople, trpežne. f. 1.-
1/4, velike, v fini, orijet. f. 1.-
barvah tkane z krasnim etnulle-šipkami.
neverjetno po ceni konjenje. Vsaki komad
samo f. 1.-

Edina pošiljatev proti poštnem povzetju
ali pa proti gotovemu denarju z jamst-
vom **FEKETE'S**

Fabriks-Lager fertiger Kleider
„Zur ungar. Krone“, Wien, V., Wehr-
gasse 13/34. 7-7

**KWIZDA-JA
fluid proti kostobolu**

izkušeno izvrstno sredstvo proti
kostobolu, reumatizmu i boleznim živcev

Isti e tudi jako dober za okrep-
čan e po velikem trudu, dolgej
hoi itd. in tudi v visokej sta-
rosti proti oslabenju.

KWIZDA-JA (G) 7-6
fluid proti kostobolu
dobiva se pravi

v Trstu v lekarnah gg: C. Zanetti,
P. Prendin, G. B. Forabos-
chi, Ed. pl. Leitenburg, Jos.
pl. Leitenburg, A. Praxma-
rer, M. Rivasini, I. Serra-
vallo. — Na veliko in eksport pri lek-
ničarjima C. Zanetti, P. Prendin,
zatim v lekarnah v Postojni, Sežani, na Reki, v
Pulju, Dubrovniku, Rovinju, Spjelitu in Zadru.

Glavno skladišče:
Kreisapotheke des Franz Joh. Kwizda,
k. k. österr. u. kö. ung. rumänischer Hoflieferant
in Kerneuburg.

Cena 1 steklenice 1 gl. a. v.
Opona: Ako se kupuje ta preparat,
prosimo p. n. občinstvo, da zahteva vedno
KWIZDA-JA

fluid proti kostobolu

ter pazi, da je na vsakej steklenici in na
vsakemu kartonu gori odtis ena znamka

VOŠGENE SVEČE izdeluje 8-5
Seemann v Ljubljani.